

VASZILIJ BOGDANOV

Sikerületlen szélfoglaló a futurista akadémián

A költő kiszáll a nagy Marinetti autóból,
megsimogatja a hatalmas kocsi kék sárhányóját,
a szarvasbőrrel,
amellyel szemüvegét is tisztogatni szokta,
törülgetni kezdi a visszapillantó tükröt,
majd a lámpákat is,
hogyha megint száguldozni fognak az éjszakában,
vakító fehér sugarat varázsolvá eléjük,
világítsa meg a különféle akadályokkal,
kivilágítatlan szekerekkel,
dülöngélő részegekkel,
megbízhatatlanul kerekező biciklistákkal,
önfeledt szerelmesekkel,
elmélázó sétálókkal,
szimatoló kutyákkal teli utat.

A költő széttétekint maga körül a téren.
Nézi a jövő toronyházait,
a vas, az üveg, az acél és a beton
átlátszó mértani alakzatban
egymásból nővő,
egymást sokszorozó épületsodáit.
A vakító neonreklámok fehéres fényében
a geometria konkrét álom-alakzatai
fognak körül.

Néhányan feléje tartanak.
Egy mustár-sárga nadrágos,
keménykalapos,
egyik lábán fekete,
másik lábán barna félcipőt viselő férfiú
dühösen kopog a vasbotjával.
Társa
alsónadrágban és szmokingban
hunyorog mellette
és vékony, sipító hangon kiabálja,
hogy „halljuk! halljuk!”
Két nő is közeleg.
A vörös hajú meztelen,
de a költő hamar rádöbben,

hogy a mezítelensége csak festve van,
 de ettől nem kevésbé viszolyogtató.
 A mellette haladó szőke hölgy
 hosszú, fekete kabátjában ugrándozik,
 s amikor a feltámadó szél
 csattogtatni kezdi a kabát szárnyait,
 mintha fel akarna repülni,
 kezdi emelgetni karjait is,
 és látni, hogy csupasz teste
 sejtelmesen és hívogatón tárul ki.
 Mögöttük iskolás gyerekek kiabálnak,
 néhány csavargó,
 két rendőr, négy háziasszony,
 öt nyugdíjas
 és hét szabadnapos tűzoltó.

Hát ezeknek beszéljen ő,
 néz szét maga körül a költő
 kétségbeesetten. – Ezeknek?!
 „Kenyérrel várlak benneteket és sóval –
 kiáltja sztentori hangon. –
 Itt a lovam is,
 fehér arabs kanca,
 itt van a kulacsom,
 portói kotyog benne,
 a tarisznyám,
 a hamuba sült pogácsával...
 Mindenem a tiétek,
 Ez sincs, az sincs!...”

Hatalmas légballont vesz elő
 hátizsákjából,
 kitarja,
 odacsalogatja a szelet,
 összekötözi,
 de abban a pillanatban
 a becsapott
 és ballonba zárt szél
 tombolni kezd.
 A ballon kiszakad a kezéből,
 száll,
 száll
 a vörösen villódzó ég felé.

A költő sóhajtva visszaül
 a nagy luxus-autócsodába.
 A simlis sapkás harkály
 csőrével megérinti a slusszkulcsot,
 felbúg a motor
 és máris elmarad a tér,
 a geometria testet öltött lázámaival.

„A futuristáknak –
motyogja maga elé a költő –
nincs is akadémiájuk.
Marinettinek autója van,
Majakovszkijnek léghajója,
amelyből kidobálja Puskint,
Tolsztojt vagy Dosztojevszkijt.
Hlebnyikov pedig éheznek.
Nem,
nem vesztettem semmit.
A jövő megbízhatatlanul közeleg,
és senki nem sejt, milyen lesz.
Még az se biztos,
hogy holnap reggel
felkel a nap.”

■ *A parodisztikus vers 1919 februárjában íródott. „Azokban a hetekben kezdte tanulmányozni Marinetti és az olasz futuristák verseit – világosít fel kajánul Léna nagymama. – Malevics egy, Oroszországból januárban érkező festő ismerőse átadott nekik néhány orosz könyvet és folyóiratot Majakovszkij, Hlebnyikov és mások verseivel, rajzaival, képverseivel. Így párhuzamosan vizsgálhatta az olasz és az orosz futuristák módszerét, és lemondott arról, hogy ilyesféle öngerjesztő, majd kipukkadó verseket írjon. A szélfoglalót úgy is fel lehet fogni mint a futurista vers paródiáját. Annak is szánta, fel is vette a Fúriákba, s egy találkozón, emlékszem, néhány fiatal emigráns orosz költő bele is kötött és sértegetni kezdték őt. Nem érti az idők szavát, kiabálták. Az időnek nincs is szava, legyintett ő, s nem folytatta a kilátástalan vitát.” – Tatjana Bogdanova*

Bogdán László fordítása